

medienytt 1/2010

informasjon fra www.medienorge.uib.no

Mediekonsernene og finanskrisen

Den internasjonale finanskrisen traff den norske mediebransjen høsten 2008 og slo til med full kraft våren 2009. Annonsemarkedet stupte og mediernes inntekter likeså. Som en følge av dette måtte det ene mediekonsernet etter det andre slipe sparekniven og gå i gang med omfattende kostnadskutt og nedbemanninger. Finanskrisen kom på toppen av og forsterket store strukturelle endringer som mediebransjen har stått overfor i flere år, knyttet til ny teknologi og endrede medievaner i befolkningen. Til sammen gjorde dette at mediekonsernene ble nødt til å vurdere sine strategier og omstille seg kjapt. I dette nyhetsbrevet ser vi på de ti største mediekonsernene i det norske markedet, hvem de er og hvilke grep de har gjort i møte med finanskrisen.

Fig 1: Største konsern og type virksomhet i Norge 2010

Konsern	Aviser	Magasin/ ukepresse	Bøker	Radio	TV/film- produksjon	TV- kanaler	TV- distribusj.	Film/DVD- distribusj.
Schibsted	x	x	x					x
Egmont		x	x		x	x	(x)	x
A-pressen	x	x		x	x	x	(x)	
NRK				x	x	x	(x)	
Telenor Broadcast ¹	(x)	(x)		(x)	(x)	(x)	x	
Edda Media	x			x				
TV 2 Gruppen					x	x	(x)	
Bonnier		x	x		x			x
Gyldendal			x					
MTG				x	x	x	x	

Merk: x = eier 50 % eller mer i minst ett selskap i sektoren, (x) = eier mindre enn 50 % i ett eller flere selskaper i sektoren

¹ For Telenor Broadcast: minoritetsandeler via A-pressen og TV 2 som A-pressen eier med 50 %.

Kilde: Selskaperens årsberetninger, nettsteder og pressemeldinger

De store mediekonsernene er blitt rammet ulikt av krisen, alt etter hvilke bransjer de har sin hovedvirksomhet i. Selskaper med høy grad av annonsefinansiert virksomhet har naturlig nok fått hardere medfart enn selskaper som får hovedinntektene sine fra brukerbetaling. For eksempel har aviskonsernene Schibsted og A-pressen måttet gjennomføre store kutt, mens TV-distributøren Telenor tvert imot har økt sine inntekter.

Dagens Næringsliv anslår at den norske mediebransjen har kuttet kostnader med til sammen 3 milliarder kroner i løpet av de to siste årene og at 2100 stillinger er fjernet fra bransjen som følge av finanskrisen¹. I følge Norsk Journalistlag har 500-600 journalister forsvunnet fra yrket i 2009².

¹ Dagens Næringsliv 26.2.2010

² Journalisten 17.2.2010

En annen konsekvens av finanskrisen er at konsernene ser ut til å ha skjerpet fokuset på kjernevirksomhetene sine. For noen innebærer det salg av virksomheter, for andre betyr det samordning og omorganisering. En rapport utarbeidet ved Handelshøyskolen BI og Institutt for Journalistikk konkluderer med at mediehusene prioriterer medier med inntjeningsmuligheter klarere enn før. For flere mediehus innebærer dette at aviser på papir og nett styrkes på bekostning av lokalradio og -TV³.

Omstillingene mediene nå gjennomgår må ses i lys av en langvarig utvikling som også ville ha medført dyptgripende endringer uavhengig av finanskrisen. Mediesystemet må tilpasses ny teknologi og publikums endrede medievaner. Da finanskrisen inntraff akselererte endringstakten. Avisene har lenge slitt med nedgang i papiropplaget og ingen har ennå funnet ut hvordan en skal tjene like godt på nett som en har gjort på papir. For TV-kanalene har det nye digitale bakkenettet medført at langt flere kanaler har fått riksdekning, og kampen om seere og annonsekroner er dermed blitt langt tøffere.

Som bransje er det likevel lokalkringkasting som har fått kanskje aller hardest medfart; nedgang i inntekter, kombinert med usikkerhet rundt radiosjesjoner, slo negativt ut for lokalradioene. Tapte inntekter og økte kostnader for lokal-TV-kanalene førte til en rekke nedleggelse i 2009.

Konsernernes regnskapstall viser at krisen rammet hardest i første halvår 2009. Utover høsten avtok fallet i annonseinntektene, og kostnadsprogrammene begynte å få effekt på selskapenes bunnlinjer. Til tross for at 2010 viser tegn til at den verste krisen er over, er det liten tvil om at også dette året kommer til å bli tøft for mediebransjen.

Schibsted

Schibsted er det største mediekonsernet i Norge, og det tredje største i Norden⁴. Konsernet har røtter i avisbransjen, men har de siste tiårene etablert seg også i andre bransjer. I 2008 hadde

Schibsted drøyt 8000 ansatte og virksomhet i 22 land. Mer enn halvparten av omsetningen kommer fra virksomhet utenfor Norge. En oversikt over selskapets eierinteresser finner du [her](#).

Schibsted ble etablert som trykkeri i 1839, og startet sin første avis, Aftenposten, i 1860. Selskapet var lenge familieeid, og selv etter at det gikk på børs i 1992, var familiemedlemmet Tinius Nagell-Erichsen selskapets største eier. Etter hans død i 2007 forvaltes aksjeposten av Stiftelsen Tinius.

Schibsted eier begge de to største avisene i Norge: Aftenposten og VG. Begge har lenge tjent gode penger og vært viktige hjørnesteiner for konsernet. Sommeren 2009 ble Aftenposten innlemmet i et nytt aviskonsern, Media Norge, sammen med Bergens Tidende, Stavanger Aftenblad og Fædrelandsvennen. Schibsted hadde lenge hatt eierposter i de tre regionavisene, men fikk først eiermessig kontroll gjennom Media Norge. Til sammen kontrollerer Schibsted i dag seks av landets ti største aviser, og stod for 32 % av det samlede avisopplaget i 2008⁵.

Schibsted har også nære bånd til det nye aviskonsernet Polaris Media. Polaris Media var et direkte resultat av etableringen av Media Norge. Da Schibsted ble pålagt av Medietilsynet å selge seg ned i Adresseavisen og ut av Harstad Tidende, besluttet de to avisene å slå seg sammen, heller enn å stå alene. I 2009 kjøpte Polaris Sunnmørsposten og Romsdals Budstikke fra Edda Media. Til sammen kontrollerer konsernet i dag 20 aviser. I 2008 stod Polaris for 6 % av det totale avisopplaget i Norge (9 % dersom Sunnmørsposten og Romsdals Budstikke inkluderes)⁶.

Schibsted eier 7 % av aksjene i Polaris, og har parkert ytterligere 36 % hos sin bankforbindelse Enskilda Banken. Etter en avtale med varighet på ett år beholder Schibsted den finansielle risikoen ved aksjeposten, mens Enskilda får en fast avkastning. Polaris Media og Schibsted har flere kontaktpunkter; Polaris eier 10 % av Schibsteds Finn.no og 20 % av Media Norge Salg.

³ Mediehusrapporten 2009. Fra det flermediale til det bimediale kan leses på www.mediehus.org.

⁴Målt etter omsetning i Norden. Kilde: Nordicom

⁵ Kilde: Medietilsynet

⁶ Beregnet av Medietilsynet.

Fig 2: Største mediekonsern etter omsetning i Norge 2008

Konsern	Eiere (31.12.08)	Største medieselskaper 2008	Omsetning Norge	Omsetning totalt	Andel Norge (%)
Schibsted	Stiftelsen Tinius (26%), State Street Bank (13%), Schibsted ASA (7%)	VG, Aftenposten, Bergens Tidende, Stavanger Aftenblad, Finn.no	5 878	13 740	43
Egmont Fonden¹ (Danmark)	Selveiende stiftelse (Danmark)	TV 2 Gruppen (50%), Hjemmet Mortensen, Egmont Serieforlaget, Nordisk Film, Cappelen Damm (50%)	4 885	12 862	38
A-pressen²	LO (45%), Telenor (44%), Fritt Ord (10%)	49 lokalaviser, lokal-TV og lokalradio, Zett.no, TV 2 Gruppen (50%)	4 440	4 886	91
NRK	Den norske stat	NRK1, NRK2, NRK3/Super, P1, P2, P3 m.fl, NTV (33%), RiksTV (33%)	4 351	4 351	100
Telenor (Telenor Broadcast) ³	Den norske stat v/Handels- og Næringsdepartementet (54%)	Canal Digital, Norkring, A-pressen (44%), RiksTV (33%)	4 318	6 994	62
Mecom Group (Edda Media) ⁴ (Storbritannia)	Ivesco (20%), Aviva Plc (19%), Landsdowne Partners (10%)	Edda Media: 21 lokalaviser, gratis-aviser, lokalradio, lokal-TV, Tinde.no	2 764	14 548	19
TV 2 Gruppen⁵	A-pressen (50%), Egmont (50%)	TV 2, TV 2 Zebra, TV 2 Nyhetskanalen, TV 2 Sport, TV 2 Filmkanalen, NTV (33%), RiksTV (33%)	2 744	2 744	100
Modern Times Group MTG (Sverige)	Stenbeck-familien (>50% gjennom direkte og indirekte eierskap) (Sverige)	TV3, Viasat4, TV 1000, P4 Radio Hele Norge, Strix Televisjon, Viasat, Norges Mobil-TV (33%)	1 985	11 254	18
Bonnier (Sverige)	Bonnier-familien (Sverige)	Bonnier Publications International, SF Norge, Bonnier Amigo Music, Tuba Records, Cappelen Damm (50%)	1 966	25 298	8
Gyldendal⁶	Erik Must (84,5%)	Gyldendal Norsk Forlag, ARK Bokhandel, Kunnskapsforlaget (50%), Forlagssentralen (50%), De norske Bokklubbene (49%)	1 778	1 778	100

Merk:

¹Egmont overtok Orklas andel av Hjemmet Mortensen sommeren 2008 og eier nå hele ukebladforlaget. Omsetningen for Hjemmet Mortensen er inkludert 100 % for tre kvartaler.

²A-pressens virksomhet utenfor Norge består av 6 trykkerier i Russland.

³Telenor Broadcasts omsetning i Norge er estimert av medienorge. Inkludert nettportalen ABC Startsidene, som eies via Telenors fasttelefonivirksomhet, var samlet medieomsetning i Norge 4 448 mill NOK. Total omsetning for hele Telenor-konsernet var 97 194 mill NOK i 2008.

⁴Mecom (Edda Media) solgte to av sine større avishus til Polaris Media i februar 2009.

⁵TV 2 gruppen solgte 77 prosent av radiokanalen Kanal 24 (nå Radio Norge) til SBS i mars 2008. TV 2 Gruppens omsetning inngår også i omsetningen til eierne A-pressen og Egmont.

⁶Omsetningen inkluderer Gyldendals andel i De norske Bokklubbene. Eierinformasjon per 26.januar 2009. Periscopos AS (Trygve Hegnar) eide tidligere 30 % av aksjene i forlaget.

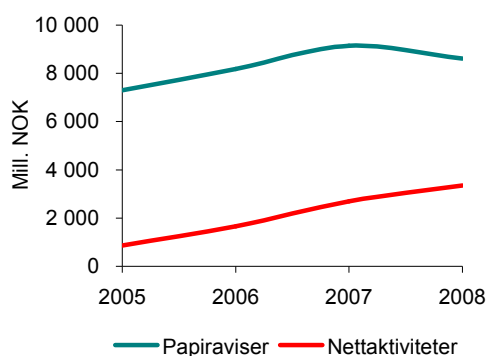
Kilde: Selskapene

I Sverige eier Schibsted storavisene Aftonbladet og Svenska Dagbladet, og er med det landets nest største avisutgiver. Schibsted eier også store aviser og magasinforlag i Estland og Litauen. Konsernet satset i mange år stort på gratisaviser i Europa, mange under merkenavnet 20 Minutter. I dag er flere av dem solgt, men Schibsted utgir fortsatt gratisaviser i Frankrike, Spania og Litauen. I 2008 kjøpte Schibsted seg også inn i MTGs svenske gratisavisselskap Metro. Schibsted gir ikke ut gratisavis i Norge, men deler ut Aftenposten Aften gratis til alle husstander i osloområdet en gang i uka.

Schibsted annonserte tidlig at Internett ville være fokus for konsernets framtidssatsing. Foruten VG Nett, er rubrikkannonseringen Finn.no en av konsernets største nettsuksesser. Finn.no er klart markedsledende i Norge, og har sammen med søstertjenesten Blocket i Sverige lagt grunnlaget for etablering og kjøp av en rekke rubrikkannonseringstjenester på nett og papir i Europa, Sør-Amerika og Asia. Det siste året er imidlertid flere av de trykte rubrikkannonseringstjenestene i Italia og Slovenia er solgt. Men til tross for et ustabil annonsemarked har Schibsted etablert nye rubrikkannonseringstjenester i Indonesia, Finland, Sveits og Ungarn. I flere år forsøkte Schibsted også å få fotfeste i søkemarkedet med tjenesten Sesam, men måtte til slutt gi tapt for Google.

Nettaktivitetene står for en stadig større del av Schibsteds inntekter, men inntektene fra nett er likevel langt mindre enn fra papiravisene.

Fig 3: Schibsteds omsetning fra papiraviser og nettaktiviteter (mill. NOK)

Kilde: Schibsted

Schibsted driver også virksomhet i bokbransjen og i filmbransjen. Schibsted Forlag gir ut bøker, blader og tegneserier, mens Sandrew-Metronome distribuerer film i Norden og internasjonalt. Schibsted var tidligere også inne på eiersiden i TV 2 i Norge og TV 4 i Sverige, men aksjepostene ble solgt i 2006 da det ble klart at Schibsted ikke ville oppnå eiermessig kontroll i selskapene. I dag er Schibsteds eneste TV-investering den kommersielle TV-kanalen Kanal 2 i Estland.

Den tunge satsingen på gratisaviser og rubrikkannonser har gjort Schibsteds særlig utsatt i møte med finanskrisen. Også betalte papiraviser er blant de hardest rammede mediene – eksempelvis mistet Aftenposten 229 millioner kroner i inntekter i første halvår i 2009, sammenlignet med året før⁷. I samme periode hadde Schibsted-konsernet totalt et underskudd på 88 millioner kroner før skatt, mot et overskudd på 1,4 milliarder året før – en nedgang på 106 %.

Fig 4: Schibsteds omsetning og driftsresultat (EBIT) 1. halvår 2008-2009 (mill NOK)

	1. halvår 2009	1. halvår 2008
Driftsinntekter	5 915	6 654
Driftsresultat*	-88	1 429

* Inkludert resultat fra tilknyttede selskaper. Inntekter fra salg av Metronome og andre virksomheter er holdt utenfor.

Kilde: Schibsted

Konsernet har gått kraftig til verks og kuttet kostnader med 1,2 milliarder kroner i 2009. Reduksjoner på ytterligere 600 millioner innen utgangen av 2011 er annonsert. Media Norge står for en stor del av kuttene, og har redusert kostnadene med 600-700 millioner (inkludert søketjenesten Sesam). Dette innebærer blant annet fjerning av 500 årsverk - av disse er ca 200 redaksjonelle⁸. Aftenposten Aften er kuttet med to utgaver i uken, og den tradisjonsrike avisa er nå blitt tredagersavis.

I tillegg til å kutte kostnader har Schibsted rendyrket selskapsporteføljen og solgt selskaper som ikke defineres som kjernevirksomhet. Blant annet ble film- og TV-produksjonselskapet Metronome,

⁷ Aftenposten 22.10.2009

⁸ Journalisten 11.9.2009

medieovervåkningsbyrået Retriever og software-selskapet Basefarm solgt i 2009. Filmdistributøren Sandrew-Metronome er nå Schibsteds eneste investering i filmbransjen, og det spås at også dette selskapet kommer til å bli lagt ut for salg⁹. Schibsted Forlags svenske virksomhet er solgt, mens den norske delen av forlaget har kuttet kostnader og stillinger, særlig i tegneseriedelen av selskapet¹⁰.

Driftsresultatet for hele 2009 er langt bedre enn halvårsresultatet. Delvis skyldes dette at de kostnadsreducerende tiltakene begynte å få effekt i siste halvår, dels at Media Norge ble konsolidert inn i regnskapet fra og med 3. kvartal, noe som økte konsernets omsetning betraktelig¹¹.

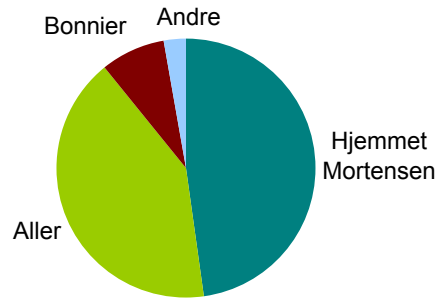
Egmont

Danske Egmont er det nest største mediekonsernet i Norge. Egmont startet utgivelse av ukebladet Hjemmet tidlig på 1900-tallet og utvidet etter hvert med virksomhet innen en rekke bransjer. Konsernet eier, helt eller delvis, flere store norske medieselskaper: Hjemmet Mortensen, Nordisk Film, TV 2 Gruppen (50 %) og Cappelen Damm (50 %) m. fl. Selv om Egmont er etablert i 30 land, er det norske markedet blant de viktigste - nær 40 % av konsernets samlede omsetning kommer herfra. En oversikt over Egmonts selskaper finner du [her](#).

Selve kjernen i Egmonts virksomhet er utgivelse av tegneserier, ukeblader og bøker i Norden og internasjonalt. En stor del av tegneserievirksomheten er bygget opp rundt Donald Duck & co og andre Disney-serier som Egmont har utgitt på lisens siden 1948. I Norge utgir Egmont tegneserier gjennom Egmont Serieforlaget.

Ukebladforlaget Hjemmet Mortensen har vært 100 % Egmont-eid siden sommeren 2008, da den andre eieren, Orkla, ble kjøpt ut. Forlaget utgir mange av Norges mestselgende ukeblader, blant annet *Hjemmet*, *Norsk Ukeblad* og *Her og Nå*, og stod for 48 % av det totale opplaget for norsk ukepresse i 2008.

Fig 5: Ukepresseforlagenes andeler av opplaget 2008

Kilde: Magasin- og ukepresseforeningen (bearbejdet)

Egmont var med på å etablere TV 2 i 1992, og eide lenge kanalen sammen med A-pressen og Schibsted. I 2006 solgte Schibsted seg ut, og Egmont og A-pressen eier nå kanalen med 50 % hver. Begge konsern fikk dermed økt innflytelse i TV 2 og kunne plusse på en drøy milliard i regnskapene sine.

Egmont eier et av verdens eldste filmselskap, Nordisk Film, som i tillegg til å produsere spillefilm, driver med filmteknikk, distribusjon av kinofilm og DVD, og kinodrift. Nordisk Film er også hoveddistributør av Playstation i Norden og Baltikum, og har dermed sikret seg en sentral posisjon i en bransje og et marked i sterk vekst.

I likhet med andre mediekonsern har Egmont fått merke finanskrisen og nedgangen i annonsemarkedet i 2008/2009. Fordi finanskrisen har innvirket på salget av tegneserier, har Egmont Serieforlaget vedtatt innsparinger på 50 millioner kroner i 2009, blant annet ved kutt av 30 årsverk¹². Hjemmet Mortensen gikk tidlig i gang med kostnads- og bemanningsreduksjoner; forlaget har kuttet 160 millioner og har varslet at nye 25 millioner må vekk. Drøyt hundre årsverk var fjernet allerede i starten av 2009, 69 av dem redaksjonelle¹³. Tre blader er nedlagt og to solgt.

TV 2 Gruppen har foretatt kutt på over 300 millioner kroner over flere runder. Nordisk Film er ikke direkte berørt av nedgangen i annonsemarkedet, men selskapet solgte likevel sin TV-produksjonsdel til det franske selskapet Banijay i oktober 2009¹⁴. Cappelen Damm har ikke meldt om kutt som følge av finanskrisen.

⁹ Dagens Næringsliv Morgen 28.11.2009

¹⁰ www.bokogsamfunn.no 25.2.2010

¹¹ www.schibsted.no

¹² Kampanje 30.1.2009

¹³ www.tv2nyhetene.no 2.2.2009

¹⁴ www.egmont.com

Omsetningen for Egmont-konsernet totalt endte på 12,5 milliarder norske kroner for hele 2009, en nedgang på 8 % fra året før. Men på grunn av konsernets omfattende kostnadskutt og nedbemanning, tredoblet Egmont resultatet før skatt – fra 131 millioner kroner i 2008 til 410 millioner i 2009¹⁵. Også Hjemmet Mortensen økte overskuddet i 2009, til tross for at omsetningen sank med 3 %.

A-pressen

A-pressen er den største avisutgiveren i Norge målt i antall aviser. A-pressen utgir 50 små og store lokalaviser som til sammen stod for 17 % av det nasjonale avisopplaget i 2008. De eier også en rekke lokale TV- og radiostasjoner, samt halvparten av Norges største kommersielle TV-kanal, TV 2. Se en fullstendig oversikt over A-pressens selskaper [her](#).

Mange av A-pressens aviser var opprinnelig arbeiderpartiaviser som innledet ulike former for samarbeid etter 2. verdenskrig. Gjennom årene ble partitilknytningen svakere, mens samarbeidet avisen imellom ble styrket og formalisert. Konsernet A-pressen ble etablert i 1990, og avisene gikk fra å være et ideologisk fellesskap til å bli en del av et moderne medieselskap. I dag eies A-pressen av LO (48 %), Telenor (48 %), stiftelsen Fritt Ord (3 %) og A-pressen AnsattInvest (1 %).

I årene etter konserndannelsen fortsatte A-pressen å kjøpe opp lokalaviser, og flere av avisene dannet etter hvert lokale mediehus med både avis, radio og TV under samme tak. I denne perioden ekspanderte A-pressen også til andre bransjer og til utlandet. Selskapet kjøpte seg inn i TV 2 (33 %), og eide lenge kanalen sammen med Schibsted og Egmont. Schibsted solgte seg ut i 2006, og A-pressen og Egmont deler nå eierskapet mellom seg. A-pressens investeringer utenlands har først og fremst vært konsentrert om det russiske markedet. Konsernet eier i alt seks trykkerier i Russland, og en periode var de også inne på eiersiden i storavisa Komsomolskaya Pravda.

Fig 6: A-pressens omsetning og driftsresultat (EBIT) 1. halvår 2008-2009 (mill NOK)

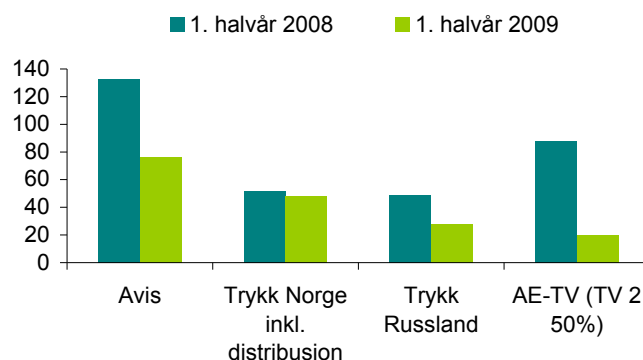
	1. halvår 2009	1. halvår 2008
Driftsinntekter	2 219	2 484
Driftsresultat*	24	151

* Inkluderer resultat fra tilknyttede selskaper.

Kilde: A-pressen

Finanskrisen har rammet A-pressen hardt. I første halvår 2009 sank konsernets driftsinntekter med 11 %, og resultatet før skatt ble redusert med 84 %. Selv om lokalavisene har vært mer forskånet enn de største riks- og regionavisene, har nedgangen i annonseinntekter også skapt problemer for disse. I første halvår 2009 var inntektene for A-pressens lokalaviser 17 % lavere enn til samme tid året før. Nedgangen var størst for stillings- og boligannonser. For TV 2 gikk annonseinntektene ned med 20 %. Også de russiske trykkeriene sliter etter at flere av avisene de trykket har gått inn.

Fig 7: A-pressen: brutto driftsresultat (EBITDA) fordelt på virksomhetsområder (mill. NOK)

Kilde: A-pressen

A-pressen annonserte innsparinger på 660 millioner kroner, og kutt av 430 årsverk (inkludert TV 2) i 2009¹⁶. Om lag 150 stillinger er kuttet i konsernets papiraviser¹⁷, og to aviser, Moss Dagblad og gratisavisa Halden Dagblad, er lagt ned. TV 2 gjennomfører betydelige kostnadskutt de neste årene; kutt som både omfatter fjerning av stillinger og nedleggelse av dyre programposter med lite inntjeningspotensiale. Kuttene gjorde at A-pressen kom godt ut av 2009 økonomisk sett; driftsresultatet før finansposter endte på 173 millioner kroner; 14 millioner høyere enn året før.

¹⁵ www.egmont.com. NOK omregnet fra euro.

¹⁶ www.apressen.no.

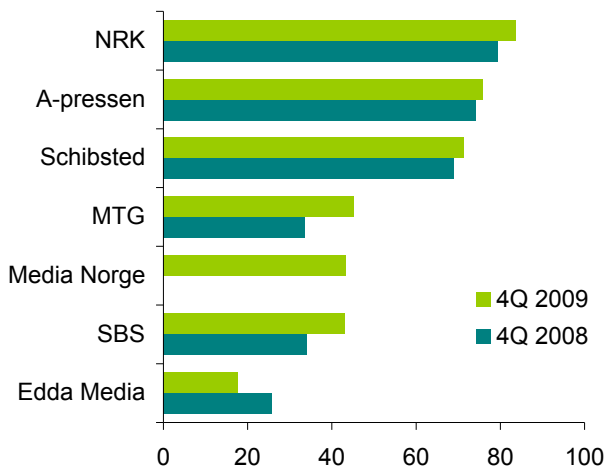
¹⁷ Dagens Næringsliv 31.10.2009

Det siste året har også vært turbulent for A-pressens lokalkringkaster; flere av radiostasjonene fikk ikke fornyet konsesjon fra og med 2009, og fire av konsernets fem lokal-TV-stasjoner er lagt ned som følge av endrede distribusjonsforhold og finanskrise. A-pressen har nå vedtatt en overordnet strategi om at lokal-TV ikke lenger er et satsningsområde¹⁸.

NRK

NRK er en statlig eid, lisensfinansiert allmennkringkaster og Norges fjerde største mediekonsern etter omsetning. NRK hadde monopol på radio- og TV-sendinger fram til begynnelsen av 1980-tallet, men har beholdt en sterk posisjon i lytter- og seermarkedet også etter at de fikk konkurranse fra kommersielle kanaler; hele 84 % av befolkningen bruker NRKs tilbud daglig¹⁹.

Fig 8: Daglig dekning for norske mediekonsern

Kilde: TNS Gallup: *Forbruker & Media*

NRK var tidligere organisert som stiftelse, men ble omgjort til aksjeselskap i 1996. Selskapets overordnede mål og plikter defineres av NRK-plakaten og Kringkastingsloven som begge blir vedtatt av Stortinget.

NRK har et omfattende tilbud på radio og TV (se oversikt [her](#)). I tillegg til sine tre riksdekkende og regionale radiokanaler, har de en rekke kanaler som bare sendes i DAB-nettet; den første, Alltid

Klassisk, kom i 1995 og var den første rene DAB-kanalen i verden. NRK har også flere rene Internettkanaler.

TV-kanalen NRK1 har vært på lufta fra 1960, NRK2 fra 1996, og NRK3/Super fra 2007. Selv om NRKs posisjon i TV-markedet er sterk, tyder mye på at særlig hovedkanalen får det tøffere framover. NRK1 hadde lenge en stabil markedsandel på rundt 40 %, men denne falt til 32 % i 2009. Nisjekanalene NRK2 og NRK3/Super dekker inn noe av tapet, men hindrer likevel ikke at NRK samlet mister seere.

Også innen distribusjon er NRK en sentral aktør. Kringkasteren eier en tredjedel av Norges Televisjon (NTV) og RiksTV, som er hhv konsesjonsinnehaver og kanaltilbyder i det digitale bakkenettet. NRK har også en aktiv rolle i utbyggingen av det digitale sendenet for radio. Det siste året har selskapet etablert prøvesendinger for kringkasting via mobilnettet gjennom Norges Mobil-TV, som de eier sammen med TV 2 og MTG.

Om lag 95 % av NRKs inntekter stammer fra lisens, og selskapet rammes derfor ikke av finanskrisen på samme måte som sine reklamefinansierte konkurrenter. NRK har likevel slitt med høye utgifter og har iversatt ulike tiltak for å få regnskapet i balanse: selskapet har hatt ansettelsesstopp i flere år; programmer som *Frokost-TV* er lagt ned; og kringkasterens rettigheter til fotball-VM er solgt. I 2010 har NRK annonsert ytterligere nedskjæringer og kutt av om lag 100 stillinger.

Telenor

Gjennom sine datterselskaper Telenor Broadcast og Telenor Media & Content Services er Telenor det femte største mediekonsernet i Norge. Konsernets medieaktiviteter består først og fremst av virksomhet innen TV-distribusjon, men Telenor er også involvert i andre sektorer, blant annet gjennom sitt eierskap i A-pressen, som igjen eier TV 2. Se selskapsoversikt [her](#).

Telenor ble opprettet av den norske staten i 1855. Selskapet ble omdannet til aksjeselskap i 1994 og har etter dette ekspandert til store deler av verden. Telenor ble privatisert og gikk på børs i 2002,

¹⁸ Mediehusrapporten 2009. Fra det flermediale til det bimediale BI/IJ, www.mediehus.no.

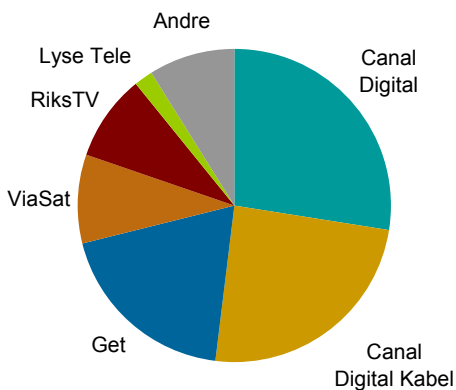
¹⁹ Kilde: TNS Gallup *Forbruker & Media*, 4. kvartal 2009.

og staten er fremdeles konsernets største eier, med 54 prosent av aksjene. De andre eierne er investeringsselskap. Konsernet Telenor ASA hadde en samlet omsetning på vel 97 milliarder kroner i 2009, og et driftsresultat på vel 13 milliarder kroner (eksklusive tilknyttede selskaper).

Telenors eierinteresser innen TV-distribusjon er samlet i underkonsernet Telenor Broadcast. Selskapet Canal Digital distribuerer TV via kabel og satellitt, og med 76 % av parabolabonentene og 51 % av kabelabonentene er selskapet den klart største distributøren i Norge. Canal Digital opererer også i Sverige, Danmark og Finland. Gjennom selskapet Norkring eier og drifter Telenor sendenet for radio og det nye digitale bakkenettet for TV. I tillegg eier Telenor Broadcast flere satellitter som formidler TV-signaler til Norden og store deler av Europa, samt systemer som styrer brukertilgang til betal-TV.

Telenor er også den største bredbåndsløseleverandøren i Norge, men først i 2010 lanserer selskapet IPTV som et tilbud til sine fiberkunder.

Fig 9: TV-distributørenes andeler av kommersielle abonnementer 2008

Kilde: Post og teletilsynet: *Ekonomrapporten 2008*

I 2008 opprettet Telenor datterselskapet Telenor Media & Content Services for å tydeliggjøre skillet mellom distribusjons- og innholdsvirksomheten i konsernet. Telenor Media & Content Services forvalter eierskapet i A-pressen (48 %), som igjen eier 50 % av TV 2 Gruppen. Selskapet har også andeler i kanalene TV 2 Zebra (45 %) og TV 2 Sport (45 %). Eierandelene i NTV og RiksTV, hhv operatør og kanaltilbyder i det digitale bakkenettet, er også

plassert her. Det samme er Internettportalen ABC Startsidene, til tross for at den rent formelt eies av Telenors fasttelefonvirksomhet. ABC Startsidene er en av Norges mest besøkte nettsteder og står også bak nettavisen ABC Nyheter.

Skillet mellom innholds- og distribusjonsvirksomheten kom i stand etter at Telenor fikk massiv kritikk for sin sterke posisjon i TV-markedet. Selskapet har kontroll over både infrastruktur, distribusjon og sammensetning av kanalpakker på flere plattformer, og har nære koblinger til TV 2. Dette var også bakgrunnen for at det fra politisk hold kom signaler om at en ønsket å se på eierskapsloven på nytt i lys av vertikalt eierskap.

Fig 10: Telenor Broadcasts omsetning og driftsresultat (EBIT) 1. halvår 2008-2009 (mill NOK)

	1. halvår 2009	1. halvår 2008
Driftsinntekter	4 186	3 988
Driftsresultat*	511	341

*Tilknyttede selskaper er ikke inkludert.

Kilde: Telenor

Siden TV-distribusjon ikke er avhengig av annonseinntekter ble ikke Telenor Broadcast rammet av finanskrisen på samme måte som andre medieselskaper; tvert imot har selskapet økt overskuddet før skatt gjennom hele 2009.

Mecom: Edda Media

Det britiske selskapet Meacom kom inn på det norske mediemarkedet med kjøpet av Orkla Media i 2006. Oppkjøpet skapte mye debatt, både på grunn av Mecoms rykte som gjeldsfinansiert og tøff aktør, og fordi en anelig mengde små og større lokalaviser i Norge for første gang fikk utenlandsk eierskap. Meacom presenterer seg selv som et investeringsselskap og skiller seg slik fra de tradisjonelle medieselskapene gjennom sitt fokus på store oppkjøp og rask avkastning. Konsernet har i løpet av få år kjøpt seg opp til å bli en betydelig aktør i det nordiske og nordeuropeiske avismarkedet, blant annet i Nederland og Tyskland.

Etter at Meacom overtok ble de norske selskapene samlet i selskapet Edda Media, som i dag er det

tredje største avis konsernet i Norge. Edda Media eier 21 små og større lokalaviser, blant annet Drammens Tidende, Haugesunds Avis og Tønsbergs Blad, og kontrollerte 13 % av nasjonalt avisopplag i 2008 (inkl avisene Sunnmørsposten og Romsdals Budstikke som Edda solgte til Polaris Media i 2009). Eksklusive disse avisene var andelen 10 %. Gjennom avisene eier Edda Media en rekke lokale TV- og radiostasjoner, og er også den største utgiveren av gratisaviser i Norge. Se oversikt over selskapsstrukturen [her](#).

Kort tid etter overtagelsen vedtok Mecom omfattende sparetiltak og kutt av stillinger i Edda-avisene, samtidig som det ble hentet ut store utbytter. Flere av avisene i samme område ble samlet i regionale enheter – for eksempel ble Drammens Tidende, Laagendalsposten og Eiker Avis fusjonert inn i det nye selskapet Edda Media Buskerud. Avisene fortsatte som egne titler og med egen ansvarlig redaktør, men fikk felles administrerende direktør og styre. Resultatet er mindre lokalt selvstyre for avisene og sterkere styring fra konsernet sentralt.

Som et ledd i omstruktureringen av selskapet ble også aksjene i Norrländska Socialdemokraten (Sverige) solgt, det samme ble andelene i Bergens Tidende (28,5 %) og Adresseavisa (18,7 %). Salget av disse aksjene gjorde det mulig for Schibsted å innlede arbeidet med etableringen av Media Norge.

Mecom har finansiert store deler av oppkjøpene sine ved hjelp av banklån, og fikk derfor alvorlige problemer da finanskrisen inntraff og verdien på selskapet raste. For å kunne betjene gjelden hentet de ut ekstraordinære konsernbidrag fra flere Edda-aviser, og solgte Sunnmørsposten og Romsdals Budstikke til Polaris Media. Også Mecoms tyske aviser ble solgt, og de polske avisene ble lagt ut for salg. Det har blitt spekulert i om Mecom blir nødt til å selge hele Edda Media, men de norske avisene er økonomisk solide og sørger for viktige inntekter til det gjeldstyngede konsernet.

Edda Medias driftsresultat ble redusert med 96 % i 1. halvår 2009. Annonseinntektene falt med 20 %, mens opplagsinntektene økte med 1 %. I samme

periode hadde Mecom totalt et driftsunderskudd på 220 millioner kroner, mot minus 6 millioner i 2008 (tallene er justert for salg av virksomheter i perioden).

Fig 11: Edda Medias omsetning og driftsresultat (EBIT) 1. halvår 2008-2009 (mill NOK)

	1. halvår 2009	1. halvår 2008
Driftsinntekter	1 040	1 216
Driftsresultat*	4	100

Merk: NOK omregnet fra euro. Inntekter fra salget av Sunnmørsposten og Romsdals Budstikke i 2009 er ikke inkludert. * Inkludert resultat fra tilknyttede selskaper

Kilde: Mecom

Mecom reduserte kostnadene med nær en milliard kroner i 2009²⁰. I Edda Media har en siden Mecom overtok kuttet i flere runder, bl.a. ved fjerning av 200 stillinger i 2007²¹. 120 stillinger er kuttet i 2009 og nye 150 skal bort i 2010²². I perioden 2010-2012 skal 100 millioner kroner bort fra kostnadssiden i selskapet. Flere av konsernets lokale TV- og radiostasjoner er lagt ned i løpet av 2009.

Som et ledd i å posisjonere seg for framtiden har Mecom varslet at skillene mellom avisenes redaksjoner og markedsavdelinger på sikt skal bygges ned. Det samme skal skillene mellom nett og papir²³. Edda Media har også planer om å etablere felles trykkeri med A-pressen.

TV 2 Gruppen

TV 2 kom på lufta i 1992 som Norges første riksdekkende reklamefinansierte allmennkringkaster. Kanalen har siden starten vært en stor suksess både blant seere og annonsører.

Kanalen er en del av konsernet TV 2 Gruppen, som eies 50/50 av A-pressen og Egmont. Schibsted var lenge inne på eiersiden, men solgte seg ut i 2006.

TV 2 har i to perioder hatt konsesjon som landets eneste riksdekkende kommersielle allmennkringkaster, og forhandler nå med Kulturdepartementet

²⁰ Journalisten 17.11.2009

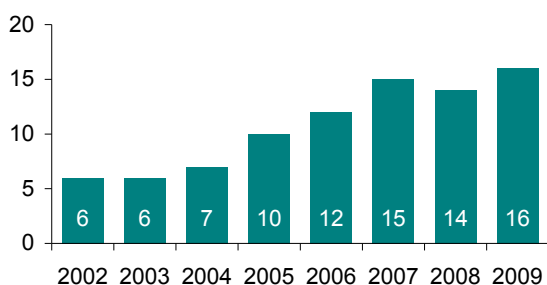
²¹ www.edda-ansatte.no

²² Journalisten 2.11.2009

²³ Journalisten 1.12.2009

om en tredje. I bytte mot konsesjon har TV 2 vært pålagt visse allmennkringkasterforpliktelser i programtilbudet, for eksempel egenproduserte nyheter, barneprogrammer og programmer for minoriteter. Etter åpningen av det digitale bakkenettet har langt flere kanaler fått riksdekning og konkurransen om både seere og reklamekroner er større. For TV 2 betyr dette at selskapet ikke lenger står i en særstilling i forhold til sine konkurrenter, og at en eventuell konsesjonsavtale må inneholde nye goder for at kanalen skal bli værende i allmennkringkasterrollen.

Fig 12: Antall norske, riksdekkende TV-kanaler

Kilde: medienorge

TV 2s hovedkanal er den største kommersielle kanalen i Norge - halvparten av befolkningen er innom kanalen daglig. De siste årene har konsernet utvidet tilbudet med flere nisjekanaler: Zebra, Filmkanalen, Nyhetskanalen og Sport. TV 2 Gruppen eier også selskaper innen produksjon, TV-teknikk og forvaltning av innhold, samt en tredjedel av Norges Televisjon (NTV) og RiksTV. Gruppen eier også selskapet Norges Mobil-TV sammen med NRK og MTG. Se oversikt over TV 2 Gruppens eierinteresser [her](#).

Med finanskrisen og tap av viktige privilegier i TV-markedet har det siste året vært utfordrende for TV 2. I første halvår 2009 gikk reklameinntektene ned med 20 % i forhold til året før²⁴. Konsernet har foretatt nedskjæringer på til sammen 300 millioner kroner over flere runder. Dette omfatter kutt av 135 stillinger og nedleggelse av programmer som *Dokument 2*, *Tabloid* og ungdomsprogrammet *Waschera*²⁵.

I løpet av hele 2009 falt de ordinære inntektene med 431 millioner sammenlignet med 2008, men kuttene gjorde at gruppen likevel forbedret resultatet - sterkt hjulpet av salget av Nettavisen og bokførte skattefordeler²⁶.

En av TV 2s strategier for fremtiden er å gjøre selskapet mindre avhengig av annonseinntekter ved å øke inntektene fra distribusjon og brukerbetaling. Fra og med 2010 er TV 2 derfor ikke lenger gratis for seerne, men en kanal en må kjøpe tilgang til. TV 2 har det siste året også vært i konflikt med ulike distributører om prisen på distribusjon av kanalen.

Modern Times Group (MTG)

Det svenske mediekonsernet Modern Times Group (MTG) var blant de første tilbyderne av reklamefinansiert kringkasting på norsk; MTG lanserte TV3 via satellitt i 1988 og radiokanalen P4, Norges første riksdekkende kommersielle radiokanal, i 1993. Konsernet har siden vært en sentral aktør på det norske kringkastingsmarkedet, både med radio- og TV-kanaler (P4, P5, TV3, Viasat4), som distributør av TV-signaler (Viasat) og som innholdsprodusent (TV-produksjonselskapet Strix). En oversikt over MTGs selskaper finner du [her](#).

MTG eies av den svenske Stenbeck-familien og har utspring i industrikonsernet Kinnevik. Kinnevik gikk inn i mediesektoren med oppskytingen av satellitten "Astra" på midten av 1980-tallet, og bygget seg gjennom det neste tiåret opp til å bli en av de mest sentrale aktørene innen kringkasting i Norden. MTG driver også en rekke TV-kanaler i Baltikum og Øst-Europa. Stenbeck-familien eier i tillegg gratisaviskonsernet Metro med utgivelser i Sverige og en rekke andre land.

MTG sender de fleste av sine nordiske og europeiske kanaler via Storbritannia for å nyte godt av liberale reklameregler. I Norge gjelder dette TV3 og Viasat4.

I distribusjonsmarkedet har Viasat i mange år vært Telenor-eide Canal Digital's lillesøster. MTG har ikke vært involvert i utbyggingen av det digitale

²⁴ www.apressen.no

²⁵ Kampanje 14.12.2009

²⁶ Dagens Næringsliv 6.3.2010

bakkenettet, men har presset på for at nettet skal åpnes for konkurranse mellom flere aktører. MTG har også vært pådriver for utprøving av kringkasting via mobilnettet, gjennom selskapet Norges Mobil-TV, som eies sammen med NRK og TV 2.

P4 (Radio Hele Norge) er den største kommersielle radiokanalen i Norge, med en markedsandel på drøyt 20 %. P4 har vært en aktiv pådriver for overgang til digital radio (DAB) i Norge. I 2010 har selskapet lansert lokalradiostasjoner i fire norske byer under navnet P5.

I kjølvannet av finanskrisen har P4 lagt ned sin første og eneste rene DAB-kanal, P4 Bandit. Selskapet har også kuttet i nettdredaksjonen²⁷. Dermed har P4 slanket det de selv kaller "laboratorie- og framtidsvirksomheten", mens hovedkanalen P4 er skjermet. Samlet hadde MTGs radiovirksomhet en omsetningssvikt på 15 % i løpet av de to første kvartalene i 2009.

Fig 13: MTGs omsetning og driftsresultat (EBIT) 1. halvår 2008-2009 (mill NOK)

	1. halvår 2009	1. halvår 2008
Driftsinntekter	5 690	5 230
Driftsresultat*	822	1170

Merk: NOK omregnet fra svenske kroner.

*Resultat fra tilknyttede selskaper er inkludert. Inntekter fra salget av russiske DTV Group er ikke med.

Kilde: MTG

På konsernnivå har MTG ikke annonsert store kutt, men hevder tvert om at de klarer seg godt gjennom krisen. Fordi TV-virksomheten i konsernet består av både gratis-TV, betal-TV og distribusjon, er selskapet mindre sårbart for svikt i annonseomsetningen. Likevel har konsernet måttet bokføre store tap på TV-investeringer i Øst-Europa. I Norge har økt distribusjon for TV3 og etableringen av Viasat4 styrket MTGs posisjon i TV-markedet.

Bonnier

Bonnier eies av den svenske Bonnier-familien og er det største mediekonsernet i Norden målt etter omsetning. Bonnier driver virksomhet i de fleste

mediebransjer og eier selskaper over hele verden. I Norge eier konsernet flere ukepresseforlag (Bonnier Publications International, Bonnier Media m.fl.), filmproduksjonsselskapet SF Norge og flere kinoer. Bonnier eier også Norges tredje største bokforlag, Cappelen Damm, sammen med konkurrenten Egmont. Du finner en oversikt over konsernets selskaper [her](#).

Bonnier ble grunnlagt som bokhandel og forlag av Bonnier-familien på begynnelsen av 1800-tallet. På 1920-tallet beveget Bonnier seg inn på det svenske avismarkedet og kjøpte samtidig sitt første ukebladforlag. Fra midten av 1960-årene skjøt satsingen på spesialtidsskrifter og -magasiner fart. Bladene ble etter hvert utviklet til konsepter med utgivelser i flere land – noe som i ettertid har kjenetegnet Bonniers magasinvirksomhet. En av selskapets største titler, Illustrert Vitenskap, ble utgitt første gang i 1984 og kommer i dag ut i 10 land. Konsernet har de seinere årene også kjøpt store ukebladforlag i USA og Spania, og bokforlag i Tyskland og Storbritannia.

I Norge kom Bonnier inn i ukepressemarkedet med bladet Gjør Det Selv i 1976, etterfulgt av en rekke titler de neste tiårene, bl.a. Illustrert Vitenskap, I Form, Bo Bedre og National Geographic. I 2008 gav forlaget ut 16 titler i Norge og stod for 8 % av samlet årsopplag. Den norske virksomheten står også for distribusjon av blader til hele Norden. Fordi Norge står utenfor EU er småforsendelser til EU-land momsfrie, noe som innebærer store besparelser for konsernet.

Bonnier etablerte seg i filmbransjen på 1970-tallet med kjøpet av Svensk Filmindustri (SF), som også driver filmproduksjon og -distribusjon og kinodrift i Norge. Konsernet eier svensk TV 4, som kjøpte betal-TV-selskapet Canal+ i 2008. Canal + har mange norske abonnenter – ikke minst fordi de i mange år har hatt rettigheter til engelsk toppfotball.

Bonniers totale inntekter steg med 4 % i 2009, til tross for at annonseinntektene falt med drøye 21 %. Konsernet endte med et driftsresultat på vel en milliard svenske kroner, en halvering sammenlignet med 2008²⁸. På konsernnivå meldes det om

²⁷ VG Nett 10.12.2008

²⁸ www.bonnier.com

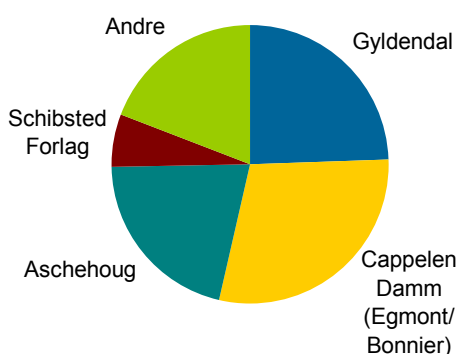
tilbakegang for magasinvirksomheten, særlig i USA. I Danmark er tre av Bonniers blader lagt ned, og 25 ansatte sagt opp. I Norge er situasjonen derimot lysere; flere av bladene hadde opplagsvekst i 2009, og i følge selskapet selv er Bonnier det ukebladforlaget som fikk merke annonsenedgangen minst²⁹. Konsernets aviser er i hardt vær, mens virksomheten innen filmdistribusjon, kino og bøker har hatt vekst. Det svenske TV-konsernet TV4 har lagt et godt år bak seg, for en stor del fordi selskapet fikk flere betal-TV-kunder gjennom kjøpet av Canal +.

Bonnier solgte seg ut av musikkbransjen i 2009. Plateselskapet Bonnier Amigo ble solgt etter misnøye med lønnsomheten i selskapet³⁰. Bonnier Amigo har også en avdeling i Norge.

Gyldendal

Bokforlaget Gyldendal var opprinnelig dansk, men ble med hjelp av Knut Hamsun og flere norske forfattere kjøpt "hjem" i 1925. Med på kjøpet var forlagsrettighetene til blant annet "de fire store", Ibsen, Bjørnson, Kielland og Lie. Forlaget utgav også forfattere som Amalie Skram og Ivar Aasen. Dette la grunnlaget for Gyldendals sterke posisjon i den norske bokbransjen.

Fig 14: Markedsandeler for norske bokforlag 2008

Merk: Andeler basert på netto omsetning fra forlag til bokhandel og bokklubb.

Kilde: Den norske Forleggerforening

En viktig del av Gyldendals inntekter kommer fra De norske Bokklubbene, som forlaget opprettet sammen med konkurrenten Aschehoug i 1961. De

to forlagene eier også leksikonutgiveren Kunnskapsforlaget og bokdistributøren Forlagssentralen sammen. I 2001 etablerte Gyldendal bokhandlerkjeden Ark, som driver drøyt 100 bokhandler over hele landet.

Konsernet Gyldendal ASA ble opprettet i 2000, og forlagsvirksomheten ble lagt inn i datterselskapet Gyldendal Norsk Forlag, som eier forlagene Tiden, Kolon og Versal, og er deleier i bokdistributøren Forlagssentralen. Sammen med Aschehoug, Cappelen Damm og flere bokhandlerkjeder er Gyldendal i gang med å utvikle et felles verktøy for distribusjon og salg av e-bøker.

Forlagets største aksjonær er investoren Erik Must, som også har eierinteresser i Polaris Media og NHST Media Group (Dagens Næringsliv). Trygve Hegnar hadde tidligere en stor aksjepost i forlaget, men solgte seg ut i 2009.

Fig 15: Gyldendals omsetning og driftsresultat (EBIT) 1. halvår 2008-2009 (mill NOK)

	1. halvår 2009	1. halvår 2008
Driftsinntekter	661	663
Driftsresultat	-63	-80

Kilde: Gyldendal

Gyldendals negative driftsresultat i 1. halvår 2009 skyldes for en stor del spesielle forhold i forlagsbransjen, der andre halvår normalt står for to tredjedeler av omsetningen. Regnskapet for hele året viser et positivt driftsresultat før skatt på 157 millioner kroner; 27 millioner kroner høyere enn året før. Bokbransjen er ikke rammet av finanskrisen på samme måte som reklamefinansierte medier, men forbereder seg likevel på tøffere tider – blant annet som følge av nedgang i salget av skolebøker. Gyldendal har kuttet vekk 20-25 årsverk i 2009 og også De norske Bokklubbene har varslet kutt i staben.

Andre konsern

Polaris Media ble etablert av Adresseavisen og Harstad Tidende Gruppen høsten 2008, og omfatter nå 20 aviser fra Nordvestlandet og nordover. Av Polaris-selskapene er Adresseavisen hardest

²⁹ Dagens Næringsliv 22.5.2009

³⁰ ABC Nyheter 18.12.2009

rammet av finanskrisen, med et fall i annonseinntektene på over 19 % i 2009. Totalt ble konsernets annonseomsetning redusert med nær 100 millioner kroner (9 %) i 2009.

Polaris kuttet kostnader med 88 millioner kroner i 2009, og har annonsert at ytterligere 43 millioner skal vekk før utgangen av 2010. Til sammen skal kostnadene reduseres med 160 millioner kroner i perioden 2009-2012. Innsparingene betyr blant annet fjerning av om lag 120 stillinger i Adresseavisen og 30 stillinger i Harstad Tidende Gruppen³¹. I tillegg er konsernets to lokal-TV-stasjoner lagt ned. Du finner en oversikt over selskapene i Polaris [her](#).

Dagbladet eies av Berner Gruppen og er blant avisene som har fått hardest medfart de siste årene, både som følge av finanskrisen, og fordi avisen har slitt med store opplagsfall over mange år. Avisen har vært gjennom flere runder med kostnads-kutt og nedbemanning; sist i 2009 da staben ble redusert med 35 stillinger i papiravisa og 10 i nett-utgaven³².

Det tyske mediekonsernet **Prosiebensat.1 Media/SBS** er blant de største i Europa og eier blant annet TVNorge, FEM, Radio Norge og Radio 1 (se selskapsoversikt [her](#)). Prosiebensat.1s inntekter falt med 9 % første halvår 2009³³. Konsernets TV-virksomhet, som primært består av reklamefinansierte gratiskanaler, bidro til nedgangen. Nedgangen for hele 2009 ble på 6 %. På grunn av omfattende kutt i konsernets virksomhet i Tyskland, ble resultatet likevel bedre enn i 2008.

Også TVNorge har hatt nedgang i annonseinntektene i 2009, men i følge selskapet selv er fallet lavere enn gjennomsnittet for TV. Kanalen fikk som følge av den økte konkurransen i TV-markedet et større programbudsjett i 2009 enn i 2008³⁴, men la likevel ned både nyhetssendinger og lokal-TV-satsingen OsloTV i 2009.

Radio Norge har slitt med store underskudd siden kanalen startet opp i 2004, da under navnet Kanal

24. Etter at SBS Radio Norge overtok eierskapet i 2008 er underskuddet redusert og kanalens markedsandel nær doblet. For lokalradiokjeden Radio 1 har utfordringene i 2009 først og fremst vært knyttet til usikkerhet rundt tildelingen av nye konsesjoner for lokalradio. Etter flere klagerunder fikk selskapet fortsette å sende i tre av de største norske byene. I tillegg kjøpte selskapet ytterligere en konsesjon i Oslo-området.

Det danske konsernet **Aller** er Norges nest største utgiver av ukeblad og magasiner. Gjennom sitt norske datterselskap, Aller Norge, utgir de blant annet *Se og Hør* og *KK*, og stod for 41 % av det samlede ukepresseopplaget i Norge i 2008. Ukepressen er hardt rammet av finanskrisen og Aller er intet unntak; 130 millioner kroner er kuttet fra kostnadssiden, og antall ansatte er redusert med 132³⁵. I 2010 satser forlaget offensivt og lanserer sitt første nye blad siden finanskrisen gjorde seg gjeldende i bransjen i 2008.

Kilder

- Selskapenes årsberetninger, nettstedet og pressemeldinger
- BI/Institutt for Journalistikk: *Mediehusrapporten 2009. Fra det flermediale til det bimediale*
- Nordicom: *The Nordic Media Market. Media Companies and Business Activities 2009.*
- ABC Nyheter
- Aftenposten
- Bok & samfunn
- Dagens Næringsliv
- Journalisten
- Kampanje
- Medietilsynet
- TNS Gallup
- TV2nyhetene.no
- VG Nett

³¹ www.polarismedia.no

³² Journalisten 27.1.2010

³³ www.prosiebensat1.com

³⁴ Kampanje 6.2.2009

³⁵ Dagens Næringsliv 16.9.2009